

Parlamentul
Republicii Moldova

Legi-08 nr. *408*
05 octombrie 2021

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul legii cu privire la modificarea articolului 136 din Codul Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014

(nr. 211 din 02 septembrie 2021)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Evaluarea generală a proiectului de act normativ:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament, E. Bodnarenco, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul legii supus avizării are drept scop sporirea gradului de protecție socială a studenților prin stabilirea unor garanții minimale cu privire la nivelul bursei studentești. Necesitatea elaborării proiectului de lege este determinată de valoarea actuală extrem de redusă a bursei studentești, care acoperă minimul de existență în mediu cu doar 35%, dar și de caracterul haotic al procesului de majorare a acestora.

3. Cu referire la fundamentarea economico-financiară, condiție obligatorie, potrivit art.30 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017, autorul menționează că, costul acestui proiect se estimează la circa 160 mln. lei per an. Resursele financiare pot fi identificate din contul economiilor și a eficientizării cheltuielilor administrative ale statului.

Atragem atenție că, evaluarea economico-financiară generală urma să fie constituită în baza avizelor și recomandărilor tuturor instituțiilor specializate.

De notat că, proiectul de lege are impact asupra veniturilor bugetului public național, astfel potrivit prevederilor art.131 din Constituție, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

Totodată, potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

II. Observații de conținut și de respectare a cerințelor tehnicii legislative:

1. Sub aspect tehnico-juridic, reținem următoarele:

1.1. În titlul proiectului de lege supus avizării, precum și în textul introductiv al „Articolului unic”, textul „nr.152 din 17.07.2014” se va substitui prin „nr.215/2014”, iar cuvântul „Educației” se va scrie cu literă mică.

1.2. Întru respectarea regulilor de redactare a actelor normative, partea introductivă a „Articolului unic” din proiect se va expune în următoarea redacție:

„Articolul 136 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.319–324, art.634), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:”. Prin urmare, textul „Articolul 136 se completează cu alin. (2¹) cu următorul cuprins:” se va exclude.

1.3. Întru respectarea prevederilor art.54 lit.c) din Legea nr.100/2017, conform căreia terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, atragem atenție la utilizarea noțiunii/termenului „bursă studentescă”.

Codul educației prevede:

- la art.19 alin.(4), pentru sprijinirea elevilor și studenților capabili de performanțe înalte, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării organizează olimpiade și concursuri, tabere de profil, simpozioane și alte activități specifice și acordă **burse** și alte forme de sprijin material;

- la art.95 alin.(4), programele de postdoctorat se finanțează prin concurs de proiecte, organizat de instituții publice și private, din surse externe, granturi, **burse**, precum și din fonduri speciale ale instituțiilor de învățământ superior și ale organizațiilor din sfera științei și inovării, în condițiile legii;

- la art.136 alin.(1) lit.c), elevii și studenții au dreptul să beneficieze, în condițiile legii, de **bursă**, al cărei quantum se stabilește de Guvern.

În acest sens, remarcăm Hotărârea Guvernului nr.1009/2006 cu privire la quantumurile burselor, soldele lunare, altor forme de ajutoare sociale pentru studenții din instituțiile de învățământ superior, elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, profesional tehnic secundar și persoanele care studiază în învățământul postuniversitar. De asemenea, este de menționat că, Hotărârea Guvernului prevede și bursa de merit pentru studenții din învățământul superior, ciclul I, ciclul II, studii integrate, învățământul medical și farmaceutic și elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, conform anexei nr.2 (Bursa Republicii, Bursa Președintelui Republicii Moldova, Bursa Guvernului; Bursa "Gaudeamus").

1.4. Din reglementările de mai sus, constatăm că există câteva categorii de burse: de merit, de studii, socială, bursa senatului/consiliului profesoral,

bursa pe baza de contract. Astfel, atragem atenție că din conținutul textului proiectului, nu este clar la care categorie de bursă/burse se referă autorul, precum și asupra cărei categorii de beneficiari.

Reieșind din faptul că, utilizarea termenului/noțiunii „bursă studențească” creează un șir de neclarități, observăm că norma propusă în redacția autorului, aduce atingere/lezează dreptul la un comportament echitabil al beneficiarilor de burse de studii. Prin urmare, atenționăm că textul necesită a fi redactat, ținând cont de limbajul și stilul juridic specific normativ.

1.5. Pornind de la intenția urmărită de către autor, și de la faptul că realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, considerăm oportun de a completa proiectul de lege cu „Dispoziții finale și tranzitorii”, care va cuprinde prevederi referitoare la intrarea în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ, reglementări privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării, etc. (art.47 din Legea nr.100/2017). Prin urmare, proiectul de lege va fi structurat în două articole, „Articolul unic” devenind „Art.I”.

În concluzie, reiterăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit atât din punct de vedere conceptual, cât și al tehnicii legislative, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate.

Referitor la oportunitatea adoptării proiectului legii, menționăm că aceasta ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**

*Ex. Silvia Cojocari,
tel. 820-576*